

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
Apare zilnic

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Mai tari decât urgia!

Unul dintre argumentele pe cari ungurii le invocau mereu în sprijinul pretențiilor lor de stăpânire asupra Ardealului, era prezența populației săcuesti în regiunea cu același nume.

Atențiunea pe care autoritățile noastre bisericești și — ulterior — cele administrative au început s'o dea, după războiul întregitor de țară, acelei regiuni, prin rezultatele uimitoare cu care s'a soldat, a avut valoarea unui proces de revizuire a uneia din enigmaticele infiltrății maghiare în inima țării românești. A fost suficient să se scormonească puțin în spuza unui trecut nu prea îndepărtat, pentru ca să se vadă cât de problematică era prezența unei mase, pretinsă consistentă, de „secui”, în regiunea de Est a Ardealului. Oameni cari nu știau altă limbă decât cea ungurească, purtau totuși cele mai neaoșe nume românești. Mulți dintre ei își aduceau aminte că antecesorii lor se închinau lui Dumnezeu după rânduiala legii răsăritene, în biserici cari erau oarecând ale noastre.

Acțiunea pentru recăștigarea românilor desnaționalizați din regiunea secuizată a fost pornită dela Sibiu.

Nu e locul să înșirăm aici tot ce s'a lucrat în această direcție — și cu ce roade binecuvântate. Ajunge dacă reținem un amănunt semnificativ; Intâia vizitație canonică a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, după orânduirea Sa în jețul vlădicesc al lui Șaguna, a avut loc în regiunea secuizată.

Odiosul „dikta” dela Viena a oprit la jumătatea drumului procesul de reparație națională întreprins acolo. Furia maghiară, sigură că prada atât de lesne câștigată n'o să-i mai scape din ghiare, s'a deslănțuit nimicitoare asupra realizărilor românești din finutul secuizat. Biserici dărâmate până'n temelie, prefăcute în magazine și săli de „ciardaș”, sau pur și simplu închise, sfinte moaște și obiecte de cult profanate, preoții noștri maltratați și asvârlți peste vremelnicul hotar, credincioșii trecuți cu sila la confesiuni neromânești, — acestea au fost isprăvile pomanagiilor lui Ciano și Ribbentrop. E bine să reținem concursul zelos pe care atâția reprezentanți locali ai cultelor reformat și romano-catolic l-au dat argaților Budapestei, în executarea sinistrei operațiuni de nimicire a realizărilor românești din regiunea secuizată.

Lămurii ca aurul în foc, credincioșii noștri de-acolo au rezistat prigoanei cu un curaj demn de veacurile primare ale creștinismului. Raportul pe care preotul Ioan Garcea l-a trimis Consiliului nostru arhiepiscopesc — l-am publicat în nr. 58 a. c. al ziarului nostru — este deadreptul revelator. Trecuți cu forța la alte confesiuni, atâția credincioși de-ai noștri au refuzat pur și simplu să calce pragul bisericilor străine, vreme de patru ani de zile. Alții — ca dreptcredincioasele creștine Bucura N. Bogdan și Maria Galijă din Bodoș (ce nume curat românești!) — au salvat tot ce-au putut de furia nimicitoare a profanatorilor bisericilor noastre. „I-am găsit mai înfocați credincioși decât i-am lăsat”, — scrie părintele Ioan Garcea.

Intâmplător, eram acolo când I. P. Sf. Mitropolit Nicolae citea raportul amintit împreună cu P. Sf. Episcop Nicolae Colan al Clujului. Li se umeziseră ochii...

Vedem în aceste înmărmuritoare pilde de atașament total față de legea străbună o confirmare a legitimității acțiunii de readucere „acasă” a românilor desnaționalizați din regiunea secuizată, întreprinsă de Biserica noastră și sprijinită de numeroși reprezentanți ai autorităților civile.

...Și o aspră mustrare la adresa tuturor acelor creștini „căldiceii” pe cari — vorba lui Dante — cerul îi refuză și infernul nu-i primește.

GRIG

O săptămână La 15 km. sub unguri de CLUJ

Orașul Arad a stat o săptămână întreagă, din 13 până în 21 Septemvrie, sub ocupația ungurească.

Ungurii din Arad au uitat în acel timp că sunt cetățeni români și au primit cu bucurie trupele de honvezi, iar în bisericile ungurești [romano-catolică, calvină și luterană] s'a cântat himnusz-ul maghiar, ba se spune că șvabii și ungurii din oraș s'au alăturat la trupele de invazie și au împușcat în Români. Toate aceste fapte nu trebuiesc iertate, ci pedepsite cum se cuvine.

Românii din Arad, cari nu s'au putut refugia, au stat sub ocupație și s'au adunat, ca totdeauna în zile grele, la altarul bisericii. Spre bucuria lor P. Sf. Episcop Andrei Magieru al Aradului a rămas în oraș, a apărut pe credincioși și le-a venit în ajutor. „În Dumineca de 17 Septemvrie — scrie Calea Mântuirii — ne-am adunat cu toții la catedrală, unde sfintele slujbe au fost ascultate cu cutremur și în genunchi. Nici odată n'am văzut un serviciu dumnezeesc ca acel din acea Duminecă, la care cu toții îngenunchiați plângeam și strigam către Dumnezeu să ne mântue de furia ungurească P. Sf. Sa s'a angajat ca din buzunarul propriu să acopere cheltuelile cu hrana prizonierilor și deținuților români, în care scop mai multe doamne românce din oraș s'au ostenit”.

P. S. Sa a intervenit ca și lucrătorii dela atelierele C. F. R., în număr de vreo 250, să fie ajutați.

Astfel s'a adevărit și în acest caz că în vremuri grele biserica și păstoria ei rămân lângă popor, încurajându-l și mângâindu-l.

Capitularea Varșoviei

Londra 5 — După 63 de zile de lupte crâncene, trupele generalului Bor Komorowski au capitulat din lipsă de alimente, apă și muniție. Orașul este complet distrus. O treime din populația pe care Varșovia o avea înainte de război, a pierit.

Germanii au anunțat că luptătorii din Varșovia vor fi tratați ca prizonieri de război.

Suplimentul la comunicatul asupra operațiunilor militare din 4 Oct. semnalează lupte încununate de succes între Târgu-Murăș și Turda, în ciuda terenului complet desfundat.

Pe Someșul rece, trupele româno-ruse se află la 5 km. Sud de Gilău și 15 km. Sud-Vest de Cluj.

În spațiul Gyula—Salonta, via reacțiune a trupelor germano-maghiare a fost combătută cu succes.

Criminalii de războiu

Londra 5 — Pe lista britanică a criminalilor de război din Germania figurează Hitler, Himmler, Goebels și Goering.

Din surse precise s'a comunicat că Spania nu va adăposti pe criminalii de război. Tot asemenea procedează și Portugalia.

La 54 km. de Belgrad

Moscova 5 — Trupele sovietice cari au trecut Dunărea în Jugoslavia, se aflau ieri la numai 54 km. de Belgrad.

Orașele Vârșeș și Petrograd, situate la 65, resp. 60 km. de capitala Jugoslaviei, au fost cucerite.

Relații pacifice

Oficiul sovietic, „Izvestia”, publică un articol în care arată că Uniunea Sovietelor vrea să întreprindă relații pacifice cu toți vecinii ei și cu toate națiunile iubitoare de pace, în special cu marii aliați ai URSS-ului.

Pierre Laval urmărit

Marsilia 5 — Impotriva fostului premier al guvernului din Vichy, Pierre Laval, acuzat de colaboraționism, a fost lansat mandat de arestare.

Invățătura zilei

Să nu căutăm cele ce sunt ale
păcii și cele ce sunt spre zidirea cea
dintre noi. Romanii 14, 19

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:

Vineri 6 Oct. — † Ap. Toma

Sâmbătă 7 Oct. — † M. Serg. Vach.

Serviciul religios

În fiecare zi dimineața la ora 6¹/₂, Utrenie și în continuare *Sfânta Liturghie*. În fiecare seară la ora 6 *Vecernie*. Vineri seara după *Vecernie* „*Acatistul Maicii Domnului*”.

În *Dumineci* și *Sărbători* dimineața la ora 8¹/₂ *Utrenia*, în continuare la ora 9¹/₂ *Sfânta Liturghie*. La *liturghie* cântă „*Corul catedralei*”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.

FARMACIILE DE SERVICIU

Joi 5 Oct. Friederic Zobel str. Ocnei 2

Vineri 6 Oct. Guido Fabritzius Piața Mică 27

Bătălia pentru regiunea industrială a Rinului

Londra 5 — Telegramele și comentariile corespondenților de războiu acreditați pe lângă forțele armate de sub comanda supremă a Generalului Eisenhower, cuprind tot mai multe amănunte asupra uriașelor pregătiri operative care vor duce la cucerirea regiunii industriale a Rinului.

Deocamdată — cum a declarat recent Mareșalul englez Montgomery, comandantul grupului de armate care acționează pe aripa nordică a liniei Siegfried — aliații se află în faza „tocării de carne”. Distrugerea armatelor germane se face metodic și fără conținere.

Lucrările defensive ale liniei Siegfried cad una după alta. Breșa făcută mai înainte la sud de Aix-la-Chapelle [Aachen], a fost urmată de o spărtură realizată la Nord de acest oraș, în zona Üback, pe care aliații depun eforturi considerabile ca s'o lărgască.

O teribilă lovitură de ciocan a fost dată efortului de războiu german de către bombardierele anglo-americeane, cari au isbutit să scoată din funcțiune canalul Dortmund-Ems. Pe acest canal se scurgeau anual peste un milion de tone materii prime și produse industrializate absolut necesare continuării războiului.

La distrugerea canalului au fost folosite mine de cel mai mare calibru.

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Director: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 900.

Pregătiri pentru pace în U. S. A.

New-York — Peter Arnold, unul din comentarii postului de Radio New-York, în emisiunea de seară, pentru Germania, s'a ocupat de importanta problemă a convertirii industriei americane de războiu în industrie de pace. Un proiect în acest sens, votat recent de Camera reprezentanților, a căpătat putere de lege prin semnarea lui de către Președintele Roosevelt, și a intrat în vigoare.

O altă lege, derivată din cea de mai sus, stabilește modalitățile de utilizare, în scopuri pacifice, a imenselor cantități de materiale de războiu [echipament, medicamente, etc.], aflate actualmente în depozitele U. S. A.

Valoarea acestor materiale cari ca mâine vor lecuia atâtea suferințe, a fost evaluată — modest — la astronomică sumă de o sută miliarde dolari.

Cum este ajutorată China

New-York 5 — Președintele Roosevelt a declarat, ca răspuns la o întrebare, că ajutorarea Chinei ciunkingheze de către Statele Unite ale Americii continuă fără întrerupere. În fiecare lună, Mareșalul Chiang-Kai-Shek primește douăzeci de mii tone de aprovizionări. Transportul acestor uriașe cantități de materiale se face exclusiv pe calea aerului. Piloții americani, angajați în această acțiune, străbat de fiecare dată o rută de 15.000 km.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 4 Octombrie:

În centrul Transilvaniei, trupele noastre și trupele rusești respingând dârza rezistență a inamicului, au realizat înaintări în zonele Sud Gilău și Nord Târgu-Murăș.

În Transilvania de Vest și Banat nimic important de semnalat.

Frontul din Răsărit

Londra 5 — În Carpații superiori, armatele rusești, în drumul lor spre Rutenia, au cucerit un alt oraș important în regiunea Tuka.

În Polonia s'a ordonat doliu pe timp de 15 zile, din cauza pierderii Varșoviei. Consiliul de Miniștri polonez face apel la Crucea Roșie să intervină ca să nu se facă deportări și masacre de oameni. Armata poloneză continuă lupta.

Frontul din Balcani

Londra 5 — Puternice forțe rusești deflanchează capitala Jugoslaviei venind dela Nord-Est.

În Grecia se continuă curățirea insulelor din Marea Ionică și din Marea Egee.

Frontul din Apus

Londra 5 — Tancurile aliate înaintează pe sol german prin Breșa făcută la Nord de Aix-La-Chapelle, pe o lărgime de peste 5 km. Pătrunderea pe sol german este de 4 km.

Între cele două brațe ale Rinului inferior, trupele armatei a II-a își continuă înaintarea.

La Dunkerque 20.000 civili se evacuează. Măine vor înceta ostilitățile în acest port.

Aproape 750 bombardiere grele, pornind de pe baze din Italia, au atacat orașul München și alte localități din Germania de Sud și Italia de Nord.

Ultima Oră

București 5 — Corespondentul militar al agenției DNB recunoaște ocuparea orașului Novoselo, situat la 30 km. Nord Vest de Belgrad, de către trupele sovietice.

Moscova 5 — Biroul sovietic de informațiuni face cunoscut că la Vest de Negotin s'a făcut joncțiunea cu trupele jugoslave de eliberare.

— **Guvernul sovietic a pus la dispoziția Comitetului jugoslav de eliberare 500.000 tone grâu pentru populația înfometată.**